

Uchwała Nr XXXII/201/2018
Rady Miasta Lubartów
z dnia 27 lutego 2018 roku

w sprawie: przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Miasto Lubartów na lata 2018-2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 i 2232 oraz z 2018r. poz. 130) oraz art. 6 ust. 2 oraz art. 9a pkt 1 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), Rada Miasta Lubartów uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się „Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Miasto Lubartów na lata 2018-2022”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Lubartów.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta

Jacek Mikołaj Tomasiak

MOPS *Lubartów*

**Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
w Lubartowie**

ul. 3-go Maja 24A
21-100 Lubartów

tel. 81 855 44 50, fax 81 855 45 47

*Załącznik
do Uchwały Nr XXXII/201/2018
Rady Miasta Lubartów
z dnia 27 lutego 2018 roku*

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE
DLA GMINY MIASTO LUBARTÓW
NA LATA 2018-2022**

LUBARTÓW 2018 ROK

SPIS TREŚCI

WSTĘP	2
I. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE	4
1. Skala zjawiska przemocy w Lubartowie	4
2. Zasoby instytucjonalne działające w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	10
3. Zasoby ludzkie	14
II. ANALIZA SWOT.....	14
III. DETERMINANTY PRAWNE	16
IV. WNIOSKI	16
V. ZADANIA PROGRAMU	17
Cel główny	17
Cele szczegółowe.....	17
A. Segment profilaktyczny.....	17
B. Segment interwencyjny.....	20
C. Segment terapeutyczny.....	22
D. Segment kompetencyjny.....	24
VI. WDRAŻANIE PROGRAMU	26
1. Standardy wdrażania Programu.....	26
2. Harmonogram działań.....	28
3. Źródła finansowania Programu	28
4. Monitoring Programu	28

WSTĘP

System przeciwdziałania przemocy w Polsce określa Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390), która m.in. wskazuje jednostkom samorządu terytorialnego oraz organom administracji rządowej zadania do realizacji, określa sposób postępowania z osobą doznającą przemocy w rodzinie oraz z jej sprawcą.

Ustawodawca w art. 6 ust. 2 oraz art. 9a wyżej cyt. ustawy, wyznaczył gminom zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Stosownie do jej zapisów zadaniem gminy jest tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w ramach którego funkcjonuje zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, integrujący i koordynujący działalność podmiotów na rzecz przeciwdziałania przemocy. Zobowiązał również gminy do opracowania i realizacji programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Miasto Lubartów na lata 2018-2022, zwanego dalej Programem, jest dokumentem określającym działania w zakresie rozwiązywania lokalnych problemów związanych ze zjawiskiem przemocy. Jest on kontynuacją poprzedniego Programu, ze względu na konieczność dalszej realizacji specjalistycznego wsparcia społecznego ukierunkowanego na promowanie działań profilaktycznych, wspieranie osób doświadczających przemocy w powrocie do wolnego od przemocy życia, pracę ze sprawcami przemocy nad zmianą ich zachowań oraz doskonalenia kompetencji zawodowych służb i instytucji przeciwdziałających przemocy w rodzinie.

Głównym celem Programu jest doskonalenie zintegrowanego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Cele szczegółowe określono w czterech segmentach:

1. profilaktycznym – obejmującym działania profilaktyczne w środowisku lokalnym podnoszące wiedzę mieszkańców na temat zjawiska przemocy w rodzinie,
2. interwencyjnym – którego celem jest doskonalenie systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności ochrony osób krzywdzonych,
3. terapeutycznym – mającym na celu zwiększenie skuteczności oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
4. kompetencyjnym – polegającym na doskonaleniu jakości i skuteczności wsparcia instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W pracach związanych z opracowaniem Programu uczestniczyli członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Lubartowie oraz przedstawiciele instytucji, działających na terenie miasta, zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie, tj. Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Komendy Powiatowej Policji, Sądu Rejonowego, Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej,

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla Gminy Miasto Lubartów na lata 2018-2022

Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówek oświatowych,
organizacji pozarządowych.

Realizację Programu określono na lata 2018-2022.

I. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Skala zjawiska przemocy w Lubartowie

Przemoc w rodzinie, według definicji obowiązującej w Polsce zawartej w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, oznacza jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. To zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkom rodziny.

W niniejszym rozdziale przedstawiono skalę zjawiska przemocy w lubartowskich rodzinach w latach 2014-2016. Diagnoza powstała na podstawie danych przedstawionych w sprawozdaniach z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Lubartowie i realizacji zadań określonych w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Miasto Lubartów na lata 2012-2017. Dodatkowo, informacje pozyskano od przedstawicieli jednostek z terenu miasta, których zadania dotyczą m.in. zapobiegania i rozwiązywania problemów związanych z przemocą w rodzinie tj.: Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komendy Powiatowej Policji, Prokuratury Rejonowej, Sądu Rejonowego, Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej, placówek oświatowych, organizacji pozarządowych.

Według danych statystycznych **Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubartowie** w ostatnich latach zauważalny jest znaczny wzrost liczby rodzin korzystających ze świadczeń społecznych Ośrodka z powodu występującej w rodzinie przemocy z 18 w 2012 r. do 61 w 2014 r., 68 – 2015 r., 71 – 2016 r. Wskazuje to na wzrost świadomości społecznej wśród ofiar przemocy, wykazujących większą odwagę w zgłaszaniu aktów przemocy występujących w ich rodzinach. Rok 2012 został tu przytoczony dla porównania z latami kolejnymi z uwagi na początek realizacji procedur „Niebieskie Karty” i zainicjowanie działalności zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Na przestrzeni analizowanych lat można zauważyć różną akceptowalność tego zjawiska, natomiast nie ma wątpliwości, że przemoc dotyka zwykle osoby najsłabsze, tj. kobiety i dzieci. Tabela nr 1 przedstawia skalę zjawiska przemocy wśród klientów MOPS w Lubartowie w latach 2014-2016 oraz jego podział ze względu na płeć i wiek.

Tabela nr 1. Skala zjawiska przemocy wśród klientów MOPS w Lubartowie
w latach 2014-2016

Rodziny z problemem przemocy w latach 2014-2016	Rok		
	2014	2015	2016
Liczba rodzin z problemem przemocy	61	68	71
Liczba osób w rodzinach	205	218	192
Liczba ofiar przemocy domowej ogółem	64	73	76
w tym: kobiety	56	61	58
mężczyźni	4	5	12
nieletni	4	3	6
Liczba sprawców przemocy domowej ogółem	61	68	71
w tym: kobiety	4	5	12
mężczyźni	57	63	59
małoletni	0	0	0

Źródło: MOPS w Lubartowie / ZI Lubartów

W statystykach MOPS w 2014 r. odnotowano występowanie przemocy w 61 rodzinach obejmowanych pomocą społeczną. W kolejnych latach nastąpił wzrost liczby tych środowisk do 71 w 2016 r. W stosunku do 2012 r. w znaczny sposób wzrosła liczba ofiar przemocy, których w 2016 r. było 53. W rodzinach dotkniętych przemocą w 2014 r. ofiarami było: 56 kobiet, 4 mężczyzn i 4 dzieci; w 2015 r. - 61 kobiet, 5 mężczyzn, 3 dzieci; w 2016 r. – 58 kobiet, 12 mężczyzn, 6 dzieci. Sprawcami przemocy w rodzinach byli głównie mężczyźni, ale corocznie obserwuje się wzrost liczby sprawców przemocy wśród kobiet - z 4 osób w 2014 r. do 12 w 2016 r.

W rodzinach, w których zgłoszono akt przemocy zostały założone „Niebieskie Karty”, zgodnie z procedurą prowadzoną na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. określającego, które instytucje mogą wszcząć procedurę „Niebieskie Karty”. Obrazuje to tabela nr 2.

Tabela nr 2. Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” przez instytucje z terenu
Gminy Miasto Lubartów w latach 2014-2016

Procedury „Niebieskie Karty” w latach 2014-2016	Rok		
	2014	2015	2016
Liczba NK ogółem	61	68	71
w tym wszczętych w danym roku przez:	30	36	37
MOPS	6	4	2
Policję	23	26	33
MKRPA	0	0	0

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla Gminy Miasto Lubartów na lata 2018-2022

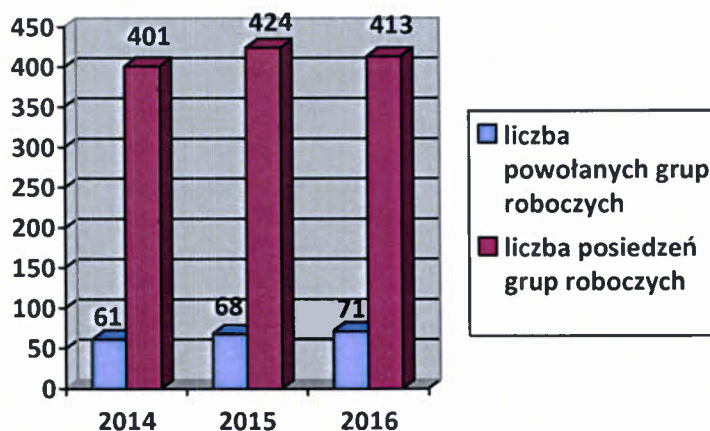
oświatę	0	1	0
służbę zdrowia	0	0	0
Inne (PCPR/ZI obcy)	1	5	2

Źródło: MOPS w Lubartowie / ZI Lubartów

Z dokonanej analizy wynika, że najwięcej „Niebieskich Kart” zostało założonych przez Policję (od 23 w 2014 r. do 33 w 2016 r.), co stanowi średnio 79% wszystkich wszczętych procedur w latach 2014-2016. Drugą z kolei instytucją jest MOPS, który średnio wszczął 11% procedur „NK” w ww. czasie. Kilkakrotnie, w ciągu trzech badanych lat, do ZI w Lubartowie przekazano realizację procedur z innych, ościennych zespołów interdyscyplinarnych, spowodowaną zmianą miejsca pobytu rodzin, u których wszczęto procedurę „NK”. Trzykrotnie realizację procedury zainicjował PCPR w Lubartowie i raz oświata – w 2015 r.

Zgromadzone informacje dotyczące działań realizowanych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Lubartowie wskazują na dużą liczbę posiedzeń grup roboczych (401 posiedzeń w 2014 r.; 424 - 2015 r.; 413 - 2016 r.), które powoływane są w celu rozwiązywania indywidualnych problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie. Wysoki wskaźnik odbytych posiedzeń w stosunku do powołanych grup roboczych, wskazuje na konieczność zintensyfikowania działań w środowiskach uwikłanych w przemoc i rozwiązywanie występujących problemów w sposób interdyscyplinarny.

Wykres nr 1. Liczba powołanych grup roboczych i odbytych posiedzeń grup roboczych w latach 2014-2016

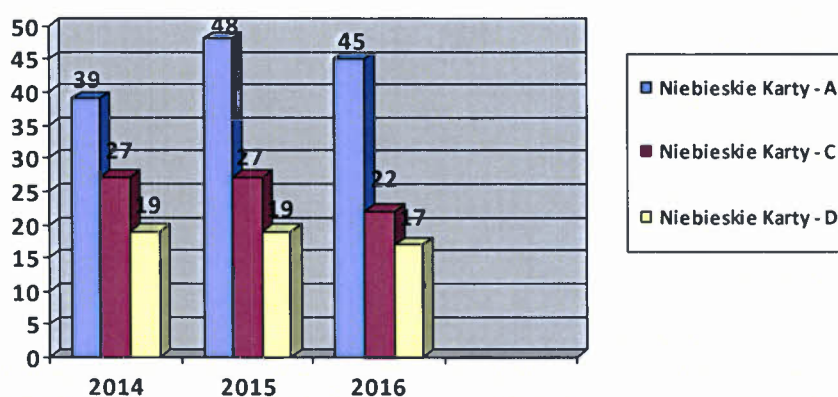
Źródło: ZI Lubartów

Grupy robocze podejmują działania zarówno w stosunku do osób doświadczających przemocy, jak i wobec osób stosujących przemoc. Według danych Zespołu Interdyscyplinarnego w posiedzeniach grup roboczych uczestniczą głównie osoby dotknięte przemocą w rodzinie, co może wskazywać na wzrost zaufania do służb funkcjonujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W ramach procedury „NK” wypełniane są formularze typu A, C, D. Ich rodzaj i liczbę

w poszczególnych latach przedstawia wykres nr 2. Formularz „Niebieska Karta –A” wypełniany jest w sytuacji stwierdzenia lub podejrzenia występowania przemocy w rodzinie. Jednocześnie ofiarom przekazywany jest formularz B zawierający aktualne dane o lokalnych instytucjach i organizacjach zajmujących się rozwiązywaniem problemów przemocy w rodzinie. Podczas posiedzeń grup roboczych sporządzany jest formularz „Niebieska Karta – C”, w obecności zaproszonej osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz „Niebieska Karta - D”, którą sporządza się w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie. Formularzy „NK - D” sporządzono mniej, w stosunku do pozostałych, co może wynikać z ignorancji, niechęci, czy wypierania problemu przemocy przez sprawców.

Wykres nr 2. Rodzaj i liczba sporządzonych Niebieskich Kart w ramach posiedzeń grup roboczych w latach 2014-2016

Źródło: ZI Lubartów

Działania podejmowane przez **Komendę Powiatową Policji w Lubartowie** w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przedstawiają statystyki zawarte w poniższych tabelach nr 3 i 4.

Tabela nr 3. Zestawienie dotyczące przeprowadzonych interwencji domowych na terenie Gminy Miasto Lubartów w latach 2014-2016

Przeprowadzone interwencje	Rok		
	2014	2015	2016
Interwencje domowe ogółem	429	326	160
w tym:			
dotyczące przemocy w rodzinie	51	63	47
z zastosowaniem procedury „Niebieskie Karty”	29	34	40

Źródło: KPP w Lubartowie

Dane statystyczne zawarte w tabeli nr 3 obrazują liczbę interwencji domowych Policji w latach 2014-2016. W 2014 r. policjanci przeprowadzili ogółem 429 interwencji, w tym 51 dotyczących przemocy, a w 29 przypadkach z zastosowaniem procedury „Niebieskie Karty”; w 2015 r. – 326 interwencji, w tym 63 dotyczyły przemocy, a z zastosowaniem „NK” – 34; 2016 r. – 160 interwencji, z których 47 było związanych z przemocą, a w 40 przypadkach zastosowano procedurę „NK”.

Analizując rodzaje stosowanej przemocy według danych KPP w Lubartowie, najczęściej stosowaną formą przemocy jest przemoc psychiczna, kolejną – przemoc fizyczna, a najrzadziej ujawnianą – przemoc seksualna. Dodatkowo, w 2016 roku wyodrębniono 10 przypadków zakwalifikowanych jako inny rodzaj zachowania.

Tabela nr 4. Rodzaj stosowanej przemocy w rodzinie w latach 2014-2016

Rodzaj stosowanej przemocy	Rok		
	2014	2015	2016
psychiczna	29	33	39
fizyczna	23	33	17
ekonomiczna	0	0	0
seksualna	0	0	1
inny rodzaj zachowania	0	0	10

Źródło: KPP w Lubartowie

Przestępczość przeciwko rodzinie na terenie działania Komendy Powiatowej Policji w Lubartowie przejawia się głównie w przemocy domowej tj. znęcaniu się nad członkami rodziny, stosowaniu gróźb karalnych kierowanych pod ich adresem. Konflikt w rodzinie ma charakter często bardzo złożony, gdyż osoby pokrzywdzone w tym procederze oczekują od Policji tylko pomocy doraźnej, polegającej na chwilowej izolacji sprawcy awantury. Ofiary przemocy bardzo często nie podejmują decydujących działań, co sprawia, że konflikt narasta, a sprawca nabiera niemal pewności, że jest bezkarny. Przestępstwa te dotyczą rodziny, a ofiarami są przede wszystkim kobiety i dzieci.

W przypadku stwierdzenia sytuacji związanej z przemocą w rodzinie, dzielnicowi lub służby interweniujące w rodzinach wszczynają procedurę „Niebieskie Karty”, przy tym informują potencjalne ofiary o możliwości uzyskania pomocy w punktach konsultacyjnych podają adresy i telefony kontaktowe. W ramach sprawnej wymiany informacji policjanci współpracują z miejskimi i gminnymi zespołami interdyscyplinarnymi ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, uczestnicząc w posiedzeniach grup roboczych w sprawach rodzin objętych procedurą „NK”.

Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych „SIL” w Lubartowie, podejmujące działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w latach 2014-2016 opracowało i realizowało program profilaktyczny (korekcyjno-edukacyjny) dla sprawców oraz ofiar przemocy w rodzinie. Corocznie wsparciem obejmowano kilkadziesiąt osób. Dodatkowo udzielano wsparcia prawnego, edukacyjnego w formie mediacji rodzinnych, pomocy psychologicznej.

W latach 2014-2016 w **placówce oświatowej** szczebla podstawowego na terenie miasta, stwierdzono jeden przypadek przemocy w rodzinie, który miał miejsce w 2015 r. W tym wypadku, interwencję z zastosowaniem procedury „Niebieskie Karty” zainicjował pedagog szkolny. Rodziny 6 uczniów uczących się w placówkach ponadpodstawowych, zostały objęte wsparciem, z uwagi na występowanie w nich znamion przemocy. Korzystały one z pomocy pedagoga i psychologa szkolnego oraz specjalistycznych punktów konsultacyjnych. W sprawie trzech rodzin z inicjatywy policji zastosowano procedurę „Niebieskie Karty”.

W dużym zakresie w lokalnych placówkach oświatowych przygotowywano i wdrażano programy profilaktyczne w formie zajęć i warsztatów profilaktycznych, ukierunkowanych na zdefiniowanie pojęcia przemocy i agresji. W ramach tematycznych projektów i konkursów poprzez alternatywne działania artystyczne, wdrażano profilaktyczne aspekty przeciwdziałania przemocy i agresji wśród dzieci i młodzieży w środowisku szkolnym. Organizowano spotkania, pogadanki i wykłady z udziałem specjalistów ds. nieletnich oraz funkcjonariuszy policji.

Dane I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Lubartowie wskazują na wykonywanie czynności związanych ze sprawowaniem dozorów nad skazanymi z art. 207 §1 Kodeksu Karnego – *„Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5”*.

W ramach sprawowanych dozorów kuratorzy zawodowi dla dorosłych wykonywali czynności kontrolne, diagnostyczne i resocjalizacyjne w stosunku do skazanych oraz czynności doradczo-edukacyjne dla członków rodzin dozorowanych tj. głównie żon i dzieci. Na bieżąco informowano nadzorowanych i dozorowanych oraz członków ich rodzin o możliwościach wsparcia instytucjonalnego w przypadku występowania przemocy w rodzinie. Udzielano porad z zakresu przeciwdziałania przemocy w trakcie prowadzonych postępowań wykonawczych. Z młodzieżą, skierowaną postanowieniem sądu do Ośrodka Kuratorskiego, prowadzono grupowe i indywidualne zajęcia socjoterapeutyczne ukierunkowane m.in. na kształtowanie postaw społecznie akceptowalnych, wolnych od zachowań agresywnych, niezgodnych z prawem.

W latach 2014-2016 **Prokuratura Rejonowa w Lubartowie** prowadziła postępowania w rodzinach, w których stwierdzono przemoc (w roku 2014 r. prowadzono 5 spraw; 2015 r. – 14; 2016 r. – 9). Zgodnie z zawiadomieniami złożonymi przez instytucje w sprawie z art. 207 § 1 kk, odnotowano w 2014 r. – 174 ofiary; 2015 r. – 125; 2016 r. – 125. W większości, osobami pokrzywdzonymi były kobiety, natomiast sprawcami mężczyźni. Średnio 16% ofiar stanowiły dzieci. Większość spraw dotyczyła znęcania w formie psychicznej oraz fizycznej.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubartowie dokonała analizy zjawiska przemocy wśród lubartowskich rodzin w latach 2014-2016

w oparciu o działalność Punktu Konsultacyjnego działającego w ramach Komisji, co zostało przedstawione w tabeli nr 5.

Tabela nr 5. Liczba środowisk dotkniętych przemocą i objętych wsparciem MKRPA w Lubartowie w latach 2014-2016

Liczba rodzin dotkniętych przemocą objętych poradami	Rok		
	2014	2015	2016
w tym:			
sprawcy	15	2	12
ofiary	14	0	32

Źródło: MKRPA w Lubartowie

Liczba środowisk dotkniętych przemocą i objętych wsparciem MKRPA w Lubartowie wynosiła: w 2014 r. – 32 rodziny, 2015 r. – 2, 2016 r. – 47. Wśród osób stosujących przemoc byli mężczyźni: w 2014 r. – 15, 2015 r. – 2, 2016 r. – 12. We wskazanych latach nie odnotowano interwencji z zastosowaniem procedury „Niebieskie Karty” wszczętej przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubartowie.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lubartowie w latach 2014-2016 nie uruchamiał procedury „Niebieskie Karty”. Do poradni zdrowia psychicznego trafiali pacjenci, u których w wywiadzie stwierdzono przemoc i którzy objęci byli leczeniem, nie prowadzono jednak statystyk w tym zakresie. Pracownicy oddziałów szpitalnych i poradni rodzinnych, stykając się z problemem przemocy w rodzinie, udzielali pomocy poszkodowanym wystawiając zaświadczenia na prośbę zainteresowanych. Były to przypadki incydentalne.

W 2015 r. odnotowano jedną interwencję w oddziale neurologicznym z inicjatywy MOPS w Lubartowie, gdzie sprawcą przemocy był mężczyzna, a ofiarą kobieta. W tym samym roku lekarz z oddziału neurologicznego zgłosił do Zespołu Interdyscyplinarnego podejrzenie stosowania przemocy wobec jednej z pacjentek przez najbliższego członka rodziny.

2. Zasoby instytucjonalne działające w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Na terenie Lubartowa funkcjonują instytucje i organizacje, zajmujące się bezpośrednio problemem przemocy w rodzinie, w tym stosujące procedurę „Niebieskie Karty”. Zasoby te uzupełniają podmioty realizujące działania w zakresie wsparcia osób/rodzin znajdujących się w kryzysie. Bazę instytucji i organizacji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy przedstawia tabela nr 6.

Tabela nr 6. Instytucje i organizacje realizujące zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Instytucja	Realizowane formy wsparcia na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie
Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie procedury „Niebieskie Karty”. - diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, - podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, - inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, - rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym; - inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, - organizowanie poradnictwa specjalistycznego
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	<ul style="list-style-type: none"> - wszczęcie i prowadzenie procedury „Niebieskie Karty”, - realizowanie pracy socjalnej, - diagnozowanie problemów społecznych, - pomoc finansowa, - poradnictwo ukierunkowane na rozwiązywanie trudnych sytuacji, - prowadzenie świetlicy środowiskowej, - prowadzenie DDPS, - dożywianie, - realizowanie akcji charytatywnych, - organizowanie i realizacja projektów, programów wspierających rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym
Prokuratura	<ul style="list-style-type: none"> - podejmowanie działań z zakresu prawa cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego, w tym kierowanie wniosków o leczenie odwykowe, - powiadamianie sądu o konieczności wydania zarządzeń opiekuńczych
Sąd Rejonowy w Lubartowie - Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	<ul style="list-style-type: none"> - wykonywanie orzeczeń Sądu w sprawach karnych, rodzinnych i nieletnich, - inicjowanie spraw karnych, - diagnozowanie problemów społecznych, - realizowanie oddziaływań profilaktycznych poprzez pogadanki w szkołach dla młodzieży i rodziców, - edukacja

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla Gminy Miasto Lubartów na lata 2018-2022

Sąd Rejonowy w Lubartowie - Ośrodek Kuratorski	<ul style="list-style-type: none"> - dożywianie, - trening kompetencji osobistych, - doradztwo zawodowe indywidualne i grupowe, - poradnictwo psychologiczne, - artterapia, sportterapia, - alternatywne formy spędzania wolnego czasu
Policja	<ul style="list-style-type: none"> - interwencja, - prowadzenie rozmów ostrzegawczych, dyscyplinujących, - prowadzenie postępowania przygotowawczego, - realizowanie działań profilaktycznych np. w formie pogadarek w szkołach, - edukacja ofiar w zakresie przysługujących im praw, - izolowanie sprawcy od ofiary – egzekucja postanowień Sądu, - wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”
Szkoły	<ul style="list-style-type: none"> - obserwacja uczniów, - diagnozowanie problemów społecznych, - kierowanie do specjalistycznych ośrodków wsparcia, - poradnictwo, - realizowanie działań profilaktycznych m.in. w formie prelekcji, - warsztaty dla młodzieży kształtujące kompetencje osobiste, - spektakle teatru profilaktycznego, - akcje charytatywne, - realizowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu, - prowadzenie świetlicy socjoterapeutycznej, - monitoring zachowań, - wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”
Polski Czerwony Krzyż	<ul style="list-style-type: none"> - akcje charytatywne, - dystrybucja żywności, - realizowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu, - realizowanie działań profilaktycznych w formie warsztatów (profilaktyka zdrowotna)
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> - wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”, - realizowanie pracy socjalnej, - diagnozowanie problemów społecznych, Punkt Interwencji Kryzysowej: - poradnictwo prawne i psychologiczne, - warsztaty korekcyjno-edukacyjne dla ofiar przemocy w rodzinie
Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna	<ul style="list-style-type: none"> - diagnozowanie problemów indywidualnych dzieci i młodzieży, - realizowanie programu „Szkoła dla rodziców i wychowawców”,

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
dla Gminy Miasto Lubartów na lata 2018-2022

		<ul style="list-style-type: none"> - poradnictwo specjalistyczne, - warsztaty dla uczniów trudnych, - zajęcia edukacyjne, - zajęcia edukacyjne nt. powikłań zdrowotnych
	Poradnia Zdrowia Psychicznego	<ul style="list-style-type: none"> - diagnoza, - leczenie, - psychoterapia, - diagnoza psychologiczna, - edukacja, - wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”
	Przychodnie Rodzinne	<ul style="list-style-type: none"> - diagnozowanie problemów zdrowotnych, - pomoc medyczna (leczenie), - wydawanie zaświadczeń lekarskich, - edukacja zdrowotna, - poradnictwo specjalistyczne, - wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”
	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> - kierowanie na leczenie odwykowe, - diagnozowanie uzależnień, - podnoszenie kwalifikacji zawodowych specjalistów (szkolenia), - wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”
	Stowarzyszenie Franciszkańskie Dzieło Promocji Młodzieży i Rodziny „ALWERNIA”	<ul style="list-style-type: none"> - poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, - akcje charytatywne, - zajęcia dodatkowe dla dzieci i młodzieży, - realizowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu
	Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych „SIL”	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie Klubu Integracji Społecznej, - realizowanie warsztatów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy, - prowadzenie klubu socjoterapeutycznego, - akcje charytatywne, - realizowanie oddziaływań w ramach programu psychiatrii środowiskowej, - psychoterapia indywidualna i grupowa, - realizowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu, - poradnictwo prawne, - samopomocowe grupy wsparcia, - prowadzenie treningu kompetencji osobistych, - arteterapia

Stowarzyszenie Klub Abstynenta „NADZIEJA”	<ul style="list-style-type: none">- samopomocowa grupa wsparcia,- imprezy integracyjne,- realizowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu,- propagowanie zdrowego, wolnego od alkoholu trybu życia
Stowarzyszenie „ODNOWA” przy Kościele o. Kapucynów w Lubartowie	<ul style="list-style-type: none">- przeciwdziałanie uzależnieniom, ze szczególnym uwzględnieniem alkoholizmu i narkomanii, a także innym patologiom i problemom społecznym,- udzielanie pomocy środowiskom, rodzinom i osobom (w tym niepełnosprawnym) zagrożonym patologiami społecznymi,- propagowanie idei trzeźwości i zdrowego stylu życia, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży- organizacja działań w zakresie wszechstronnego rozwoju mieszkańców, w obszarze edukacji, kultury, sportu,- aktywizacja zawodowa pozbawionych zatrudnienia

3. Zasoby ludzkie

Potencjał w sferze zasobów ludzkich miasta Lubartów to:

- sprawnie funkcjonujący Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- profesjonalna, doskonaląca swoje umiejętności kadra zatrudniona w instytucjach realizujących procedurę „Niebieskie Karty”;
- systematyczna współpraca międzyinstytucjonalna;
- wzrost świadomości w zakresie tematyki przemocy, w tym konieczności podejmowania działań interwencyjnych przez przedstawicieli lokalnych instytucji.

II. ANALIZA SWOT

Mocne strony

1. Funkcjonujący zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Realizacja procedury „Niebieskie Karty”.
3. Spójny system współpracy pomiędzy podmiotami działającymi w zakresie pomocy rodzinom zagrożonym przemocą.
4. Dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny.
5. Wnikliwa znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych patologiami.
6. Dobra współpraca z organizacjami społecznymi.

7. „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lubartów” uwzględniająca problemy przemocy domowej.
8. Mobilność i elastyczność działania kadr jednostek miejskich.
9. Dostępność do wojewódzkich ośrodków wsparcia dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie.

Słabe strony

1. Brak grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy.
2. Brak specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie na terenie miasta Lubartowa.
3. Niedostateczne wykorzystywanie rozwiązań prawnych wobec sprawców przemocy przez organy ścigania i wymiar sprawiedliwości.
4. Brak bezpiecznych mieszkań.
5. Brak możliwości korzystania z długofalowych rozwiązań terapeutycznych dla osób doświadczających przemocy i współuzależnionych.

Szanse

1. Zmiany prawne umożliwiające stosowanie skuteczniejszych form pomocy rodzinom zagrożonym przemocą domową.
2. Zmiany w polityce prorodzinnej, polityka prospołeczna państwa.
3. Możliwość pozyskania środków finansowych z unijnych funduszy strukturalnych.
4. Rozwój systemu informacji z zakresu profilaktyki i wsparcia rodzin.
5. Wzrost poziomu wykształcenia społeczeństwa.
6. Oferta szkoleniowa dostosowana do potrzeb osób zawodowo i społecznie wspierających rodziny problemowe.
7. Rosnąca świadomość społeczna przejawiająca się w artykułowaniu problemu przemocy i aktywności polegającej na dążeniu do rozwiązania istniejącego problemu przemocy w rodzinie.
8. Wykorzystanie możliwości współpracy z wojewódzkimi ośrodkami wsparcia dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie.

Zagrożenia

1. Słaba kondycja moralna i ekonomiczna wielu rodzin.
2. Negatywne wzorce zachowań społecznych i funkcjonowania rodziny.
3. Bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów.
4. Problemy alkoholowe członków rodzin.
5. Stereotypy wizerunku osoby doświadczającej przemocy domowej.
6. Ukrywanie przez rodzinę występowania aktów przemocy, niechęć do współpracy.
7. Brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy.
8. Poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc i brak narzędzi prowadzących do kontaktów z ww.
9. Wydłużony tryb postępowania karnego o znęcanie się nad rodziną, niskie kary w stosunku do rangi popełnionych czynów, nadużywanie zawieszania kar.
10. Problemy mieszkaniowe uniemożliwiające skuteczne odizolowanie agresora.
11. Trudności w zgromadzeniu materiału dowodowego w przypadku przemocy psychicznej.

III. DETERMINANTY PRAWNE

Podstawę prawną Programu stanowią akty prawne i dokumenty, w oparciu o które podejmowane są działania zapobiegające stosowaniu przemocy w rodzinie.

Wszystkie określone w dokumencie cele są zgodne z wytycznymi zawartymi w *Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020*, ściśle wiążą się z założeniami *Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020 r.* oraz korelują ze *Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lubartów*.

Dokumentem regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 z późn. zm.). Definiuje ona pojęcie przemocy w rodzinie, określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy, a także zasady postępowania wobec osób doznających przemocy oraz wobec jej sprawców.

Ponadto, zadania wynikające z Programu będą realizowane na zasadach określonych w niżej wymienionych aktach prawnych:

1. Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyjętym Uchwałą Nr 76/2014 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r.;
2. Ustawie z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 487);
3. Ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 930 z późn. zm.);
4. Ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 446);
5. Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. Nr 209, poz. 1245).

IV. WNIOSKI

Po dokonaniu diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie w Lubartowie, uwzględniając analizę SWOT, stan zasobów instytucjonalnych, potencjał ludzki, a także pięcioletnie doświadczenie pracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i realizacji obowiązującego programu przeciwdziałania przemocy, w zadaniach kontynuowanego Programu na lata 2018-2022 w sferze przeciwdziałania przemocy w rodzinie należy:

- uwzględnić konieczność kontynuowania działań profilaktycznych ukierunkowanych na zwiększenie świadomości społecznej w tematyce zjawiska przemocy w rodzinie;
- zwiększyć intensywność działań ochronnych wobec osób krzywdzonych;
- rozszerzyć zakres działań korekcyjnych i terapeutycznych skierowanych dla sprawców przemocy;
- podejmować skuteczne działania związane z natychmiastowym odizolowaniem sprawcy od osób krzywdzonych;

- systematycznie podnosić kompetencje osób podejmujących działania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- doskonalić system współpracy międzyinstytucjonalnej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

V. ZADANIA PROGRAMU

Głównym założeniem Programu jest realizacja zadań gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez:

1. promowanie oddziaływań profilaktycznych;
2. wspieranie ofiar przemocy na każdym etapie ich powrotu do życia w społeczeństwie;
3. pracę ze sprawcą przemocy;
4. diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie oraz zasobów i potrzeb w środowisku lokalnym.

Oczekiwane efekty realizacji programu to: zapewnienie poczucia bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, przeciwdziałanie zjawisku przemocy, promowanie skutecznych form pomocy osobom krzywdzonym, podejmowanie pracy korekcyjno-edukacyjnej ze sprawcami przemocy nad zmianą zachowań oraz podniesienie kompetencji osób zawodowo stykających się ze zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Założenia programowe ujęto w celu głównym, który będzie osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych, usytuowanych w ramach czterech segmentów.

Cel główny:

**Doskonalenie systemu
przeciwdziałania przemocy w rodzinie**

Cele szczegółowe:

A. Segment profilaktyczny:

Oddziaływania profilaktyczne w środowisku lokalnym podnoszące wiedzę mieszkańców na temat zjawiska przemocy w rodzinie.

Realizowany poprzez:

1. działania promujące podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz świadomości prawnej i konsekwencji wynikających z funkcjonowania osób i rodzin w relacji przemocy;
2. promowanie głównych idei Programu;
3. działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą;
4. upowszechnianie procedur ochrony prawnej i wsparcia psychologicznego świadków i ofiar przemocy w rodzinie;
5. bieżąca aktualizacja załącznika do „Niebieskiej Karty” przeznaczonego dla osób doświadczających przemocy, zawierającego wykaz placówek pomocowych, ich dane teleadresowe, godziny funkcjonowania, zwięzłą informację nt. świadczonych usług i form pomocy.

DZIAŁANIE A.1-2	Propagowanie Programu
<i>Podmiot koordynujący</i>	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
<i>Realizatorzy</i>	<ul style="list-style-type: none"> • gminne jednostki organizacyjne, • organizacje pozarządowe, • lokalne środki przekazu
<i>Poddziałania</i>	<ul style="list-style-type: none"> • działania promujące podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz świadomości prawnej i konsekwencji wynikających z funkcjonowania osób i rodzin w relacji przemocy, • promowanie głównych idei Programu
<i>Wskaźniki ewaluacji</i>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zrealizowanych akcji promujących Program, • liczba podmiotów realizujących działania promocyjne
<i>Rezultaty</i>	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie dostępu do informacji wśród mieszkańców miasta dotyczących założeń Programu, • zwiększenie liczby zgłoszeń problemu przemocy w rodzinie, • zwiększenie liczby podmiotów realizujących zadania Programu
DZIAŁANIE A.3	Opracowanie i realizacja projektów edukacyjnych dotyczących przemocy
<i>Podmiot koordynujący</i>	Wydział Oświaty, Kultury i Sportu Urzędu Miasta Lubartów

<i>Realizatorzy</i>	<ul style="list-style-type: none"> • gminne jednostki organizacyjne, • ośrodek pomocy społecznej, • organizacje pozarządowe, • placówki oświatowe, • placówki służby zdrowia, • sąd – kuratorzy sądowi, • Kościół Katolicki, związki, wyznaniowe, • Policja
<i>Poddziałania</i>	<ul style="list-style-type: none"> • działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą
<i>Wskaźniki ewaluacji</i>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba opracowanych programów, • liczba zrealizowanych programów, • liczba przeprowadzonych zajęć, • liczba uczestników
<i>Rezultaty</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wzmocnienie kompetencji opiekuńczych i wychowawczych rodziców z rodzin zagrożonych przemocą, • zwiększenie umiejętności społecznych

DZIAŁANIE A. 4-5	Podnoszenie wiedzy osób pokrzywdzonych na temat dostępnych form pomocy
<i>Podmiot koordynujący</i>	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubartowie
<i>Realizatorzy</i>	<ul style="list-style-type: none"> • gminne jednostki organizacyjne, • ośrodek pomocy społecznej, • MKRPA, • organizacje pozarządowe, • placówki oświatowe, • placówki służby zdrowia, • sąd – kuratorzy sądowi, • Policja, • Kościół Katolicki, związki wyznaniowe, • lokalne środki przekazu
<i>Poddziałania</i>	<ul style="list-style-type: none"> • upowszechnianie procedur ochrony prawnej i wsparcia psychologicznego świadków i ofiar przemocy w rodzinie, • bieżąca aktualizacja załącznika do „Niebieskiej Karty” przeznaczonego dla osób doświadczających przemocy, zawierającego wykaz placówek pomocowych

<i>Wskaźniki ewaluacji</i>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba rozdysponowanych ulotek, broszur plakatów i folderów dotyczących problematyki przemocy, • liczba przekazanych załączników do „Niebieskiej Karty”
<i>Rezultaty</i>	<ul style="list-style-type: none"> • poszerzenie wiedzy osób pokrzywdzonych na temat dostępnych form pomocy, • większa dostępność informacji o formach udzielanej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, • większa dostępność do informacji o podmiotach udzielających wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej

B. Segment interwencyjny:

Doskonalenie systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności ochrony osób krzywdzonych

Realizowany poprzez:

1. inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
2. udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą domową;
3. informowanie osób doświadczających przemocy o ich prawach i możliwościach uzyskania pomocy;
4. pomoc osobom doświadczającym przemocy zmuszonym do opuszczenia swojego dotychczasowego miejsca zamieszkania;
5. wspieranie psychologiczne, terapeutyczne, poradnictwo medyczne, prawne, socjalne, zawodowe dla osób doświadczających przemocy.

DZIAŁANIE B. 1	Inicjowanie działań dla ofiar przemocy
<i>Podmiot koordynujący</i>	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
<i>Realizatorzy</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Policja, • ośrodek pomocy społecznej, • MKRPA, • organizacje pozarządowe, • placówki służby zdrowia, • sąd – kuratorzy sądowi, • placówki oświatowe – pedagodzy
<i>Poddziałania</i>	• inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie
<i>Wskaźniki ewaluacji</i>	• liczba interwencji z zastosowaniem procedury „Niebieskie Karty”

<i>Rezultaty</i>	<ul style="list-style-type: none"> • poszerzenie zakresu wsparcia instytucjonalnego dla ofiar przemocy w rodzinie
------------------	--

DZIAŁANIE B. 2-4	Wsparcie na etapie interwencji
<i>Podmiot koordynujący</i>	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubartowie
<i>Realizatorzy</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Policja, • ośrodek pomocy społecznej, • MKRPA, • organizacje pozarządowe, • placówki służby zdrowia, • sąd – kuratorzy sądowi, • placówki oświatowe – pedagodzy
<i>Poddziałania</i>	<ul style="list-style-type: none"> • udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą domową, • informowanie osób doświadczających przemocy o ich prawach i możliwościach uzyskania pomocy, • pomoc osobom doświadczającym przemocy zmuszonym do opuszczenia swojego dotychczasowego miejsca zamieszkania
<i>Wskaźniki ewaluacji</i>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba interwencji w miejscu zamieszkania ofiar przemocy, • liczba przekazanych materiałów informacyjnych osobom doświadczającym przemocy, • liczba osób korzystających ze schronienia w ośrodkach wsparcia
<i>Rezultaty</i>	<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie poczucia bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy w trakcie sytuacji kryzysowej

DZIAŁANIE B. 5-6	Zapewnienie wsparcia specjalistycznego/instytucjonalnego osobom doświadczającym przemocy oraz koordynacja podejmowanych działań
<i>Podmiot koordynujący</i>	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubartowie
<i>Realizatorzy</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Policja, • ośrodek pomocy społecznej, • MKRPA, • organizacje pozarządowe, • placówki służby zdrowia, • sąd – kuratorzy sądowi, • placówki oświatowe – pedagodzy

<i>Poddziałania</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wspieranie psychologiczne, terapeutyczne, poradnictwo medyczne, prawne, socjalne, zawodowe dla osób doświadczających przemocy
<i>Wskaźniki ewaluacji</i>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba podmiotów udzielających bezpłatnego, specjalistycznego wsparcia w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, • liczba form wsparcia, • liczba osób korzystających ze specjalistycznego wsparcia, • liczba konsultacji (spotkań) specjalistycznych instytucji zajmujących się z rozwiązywaniem problemu przemocy w rodzinie
<i>Rezultaty</i>	<ul style="list-style-type: none"> • rozszerzenie oferty świadczonych usług na rzecz osób dotkniętych problemem przemocy, • wzrost jakości świadczonych usług, • wsparcie instytucjonalne osób doświadczających przemocy w rodzinie

C. Segment terapeutyczny:

Zwiększenie skuteczności oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Realizowany poprzez:

1. podejmowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie;
2. wdrażanie programów korekcyjno-edukacyjnych;
3. prowadzenie procedury postępowania wobec sprawców przemocy;
4. izolowanie sprawców przemocy od osób krzywdzonych na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

DZIAŁANIE C. 1	Inicjowanie działań dla sprawców przemocy
<i>Podmiot koordynujący</i>	Zespół Interdyscyplinarnej ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
<i>Realizatorzy</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Policja, • ośrodek pomocy społecznej, • MKRPA, • organizacje pozarządowe, • placówki służby zdrowia, • sąd – kuratorzy sądowi, • placówki oświatowe – pedagodzy

<i>Poddziałania</i>	<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie
<i>Wskaźniki ewaluacji</i>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba interwencji z zastosowaniem procedury „Niebieskie Karty”
<i>Rezultaty</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wsparcia instytucjonalne dla sprawców przemocy w rodzinie

DZIAŁANIE C. 2	Udział w programach korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie
<i>Podmiot koordynujący</i>	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
<i>Realizatorzy</i>	<ul style="list-style-type: none"> • prokuratura, • ośrodek pomocy społecznej, • MKRPA, • Policja, • sąd, • organizacje pozarządowe
<i>Poddziałania</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wdrażanie programów korekcyjno- edukacyjnych
<i>Wskaźniki ewaluacji</i>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba programów korekcyjno- edukacyjnych, • liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno- edukacyjnych, • liczba osób rozpoczynających program, • liczba osób kończących program, • liczba aktów przemocy stosowanych przez uczestników programu, po jego zakończeniu
<i>Rezultaty</i>	<ul style="list-style-type: none"> • oddziaływania korekcyjno- edukacyjne wobec sprawców przemocy, • zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie przez uczestników programów

DZIAŁANIE C. 3-4	Upowszechnianie prawnych aspektów przeciwdziałania przemocy w rodzinie
<i>Podmiot koordynujący</i>	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
<i>Realizatorzy</i>	<ul style="list-style-type: none"> • sąd, • prokuratura, • ośrodek pomocy społecznej, • MKRPA,

	<ul style="list-style-type: none"> • Policja
<i>Poddziałania</i>	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie procedury postępowania wobec sprawców przemocy, • izolowanie sprawców przemocy od osób krzywdzonych na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
<i>Wskaźniki ewaluacji</i>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba skierowanych sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych, • liczba sprawców przemocy zobowiązanych wyrokiem sądu do udziału w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych, • liczba sprawców przemocy izolowanych od osób krzywdzonych, • liczba wniosków prokuratury o tymczasowe aresztowanie, • liczba orzeczeń dozoru kuratorskiego, • liczba nakazów opuszczenia lokalu, • liczba nakazów powstrzymania się sprawcy od kontaktów z osobą pokrzywdzoną
<i>Rezultaty</i>	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie liczby sprawców uczestniczących w programach edukacyjno-korekcyjnych, • zmniejszenie liczby ponownego stosowania przemocy przez osoby kierowane na zajęcia korekcyjno-edukacyjne, • ochrona osób przed dalszym krzywdzeniem, • zapewnienie poczucia bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy, • wzmocnienie systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy

D. Segment kompetencyjny:

Doskonalenie jakości i skuteczności wsparcia instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Realizowane poprzez:

1. diagnozowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie;
2. aktualizowanie bazy danych instytucji zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie;

3. doskonalenie wspólnej płaszczyzny pracy lokalnych instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
4. wdrażanie procedur wsparcia osób doświadczających przemocy w rodzinie;
5. organizowanie szkoleń dla osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

DZIAŁANIE D.1-2	Diagnozowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie
<i>Podmiot koordynujący</i>	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
<i>Realizatorzy</i>	<ul style="list-style-type: none"> • ośrodek pomocy społecznej, • MKRPA, • Policja, • sąd, • prokuratura, • instytucje oświatowe, • organizacje pozarządowe, • służba zdrowia
<i>Poddziałania</i>	<ul style="list-style-type: none"> • diagnozowania skali zjawiska przemocy w rodzinie, • aktualizowanie bazy danych instytucji zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie
<i>Wskaźniki ewaluacji</i>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zrealizowanych badań diagnostycznych, • liczba podmiotów włączonych w tworzenie bazy danych, • analizy i raporty opracowane przez specjalistów
<i>Rezultaty</i>	<ul style="list-style-type: none"> • pozyskanie danych nt. skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta, • określenie obszarów wymagających wsparcia, • zgromadzenie danych nt. zasobów instytucjonalnych oraz potencjału środowiska lokalnego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta

DZIAŁANIE D. 3-5	Zwiększenie efektywności działań specjalistycznego wsparcia w pracy z rodziną doświadczającą przemocy
<i>Podmiot koordynujący</i>	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

<i>Realizatorzy</i>	<ul style="list-style-type: none"> • ośrodek pomocy społecznej, • MKRPA, • Policja, • sąd, • prokuratura, • instytucje oświatowe, • organizacje pozarządowe, • służba zdrowia
<i>Poddziałania</i>	<ul style="list-style-type: none"> • zintensyfikowanie współpracy pracowników lokalnych instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, • stosowanie procedur wsparcia osób doświadczających przemocy w rodzinie, • organizowanie szkoleń/ konferencji/ warsztatów/ seminariów tematycznych dla osób zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie
<i>Wskaźniki ewaluacji</i>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba odbytych spotkań konsultacyjnych, • liczba zastosowanych procedur, • liczba szkoleń/ konferencji/ warsztatów seminariów, • liczba uczestników szkoleń/ konferencji/ warsztatów/ seminariów
<i>Rezultaty</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wzmocnienie systemu wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, • wzrost poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, • zwiększenie wiedzy podmiotów o wzajemnych kompetencjach i zasobach, • zwiększenie jakości i skuteczności pracy osób zatrudnionych w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

VI. WDRAŻANIE PROGRAMU

1. Standardy wdrażania Programu

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Miasto Lubartów na lata 2018-2022 przewiduje realizację działań

profilaktycznych i pomocy świadczonej na rzecz rodzin zagrożonych problemem przemocy. Zakłada on integrację działań wszystkich podmiotów na terenie miasta, które działają na rzecz rodzin i zajmują się rozwiązywaniem problemów społecznych.

Podstawowym standardem wdrażania Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jest sprawne funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Lubartowie powołano Zarządzeniem Nr VI/116/11 Burmistrza Miasta Lubartów z dnia 23 sierpnia 2011 r. w sprawie: powołania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Jego kadencyjność określono na pięcioletni okres, do 2016 roku. W skład Zespołu weszło 14 przedstawicieli instytucji z terenu miasta, zajmujących się m.in. problematyką przemocy w rodzinie tj.:

- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubartowie,
- Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubartowie,
- Komendy Powiatowej Policji w Lubartowie,
- Szkoły Podstawowej Nr 1 w Lubartowie,
- II Liceum Ogólnokształcącego im. Piotra Firleja w Lubartowie,
- Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Lubartowie,
- Stowarzyszenia Inicjatyw Lokalnych „SIL” w Lubartowie,
- Sądu Rejonowego w Lubartowie,
- Prokuratury Rejonowej w Lubartowie.

Zarządzeniem Nr VII/387/2016 Burmistrza Miasta Lubartów z dnia 22 sierpnia 2016 r. powołano drugą kadencję ZI, w skład którego ponownie weszło 14 przedstawicieli instytucji działających na terenie miasta w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 z późn. zm). Jego zadaniem jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów współpracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz specjalistów w danym zakresie, w szczególności poprzez:

1. ocenę sytuacji osoby indywidualnej, rodziny, grup lub środowisk znajdujących się w sytuacji kryzysowej;
2. udzielenie pomocy, w tym poradnictwa socjalnego, prawnego, psychologicznego osobom wymagającym wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów;
3. podejmowanie interwencji w przypadku przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu jej powstrzymanie;
4. udzielanie pomocy dzieciom doświadczającym i będącym świadkami przemocy w rodzinie;
5. podejmowanie wspólnych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Istotnym elementem sprawnego funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest koordynacja i spójność działań oraz dobry przepływ informacji między instytucjami realizującymi Program. Osiągnięcie wyznaczonych celów jest uzależnione od stopnia zaangażowania partnerów w doskonalenie systemu umożliwiającego uzyskanie przez rodziny specjalistycznego wsparcia i niezbędnej pomocy w niwelowaniu skutków przemocy.

Założenia programowe wynikają z lokalnej diagnozy potrzeb i zostały dostosowane do faktycznie występujących problemów w lubartowskich rodzinach, zagrożonych przemocą.

Zakłada się, iż zwiększą one efektywność działań profilaktycznych oraz wspierających, podejmowanych przez różne podmioty w sytuacjach kryzysowych.

2. Harmonogram działań

Harmonogram działań Programu przewiduje ciągłość realizacji wyznaczonych celów w całym okresie jego wdrażania. Określa on poszczególne zadania, sposób ich realizacji oraz wskazuje realizatorów. Będzie wdrażany we współpracy z lokalnymi podmiotami zajmującymi się pracą na rzecz rodzin i koordynowany przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Lubartowie.

3. Źródła finansowania Programu

Realizacja zadań określonych w Programie będzie finansowana:

1. ze środków własnych gminy (realizacja i obsługa Programu);
2. z dotacji z budżetu państwa (realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy, tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy);
3. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej (realizacja wybranych zadań, określonych w Programie);
4. z konkursów (ogłaszanych na realizację działań z zakresu przeciwdziałania przemocy).

Część działań Programu stanowią zadania statutowe realizatorów Programu i nie wymagają dodatkowych nakładów finansowych.

4. Monitoring Programu

Wdrażanie i monitorowanie Programu zostanie powierzone Zespołowi Interdyscyplinarnemu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Ocena stopnia realizacji Programu odbywać się będzie na podstawie sprawozdań wykonawców poszczególnych działań, przedstawionych w rocznym sprawozdaniu z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego, przedkładanym Burmistrzowi Miasta Lubartów.